Gemeente Landsmeer

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Landsmeer.

Nr. 126662
24 december 2015

Referendumverordening Landsmeer 2014

Datum raadsvergadering: 10 december 2015
Registratienummer: 2015-76
Onderwerp: Referendumverordening Landsmeer 2014

De raad van de gemeente Landsmeer

gelezen het raadsvoorstel van het college;
gelet op artikel 149 Gemeentewet;
gehoord de behandeling in de beeld- en oordeelsvormende sessie van de raad van 12 november en 3 december 2015.

Besluit:

Vast te stellen de gewijzigde Referendumverordening Landsmeer 2014
Tekst van de regeling:
Artikel 1 Begripsbepalingen
In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder
a.referendum: een raadplegende of raadgevende volksstemming waarbij de kiesgerechtigden zich uitspreken over een door de raad te nemen besluit;
b.kennisgeving: een schriftelijk initiatief van kiesgerechtigden tot het houden van een referendum over een voorgenomen raadsbesluit;
c.besluit: een beslissing door de raad te nemen.
d.kiesgerechtigden: diegenen die op de drieënveertigste dag voorafgaande aan de dag waarop het referendum wordt gehouden overeenkomstig artikel B3 Kieswet kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad;
Artikel 2 Referendabele besluiten
Een referendum kan worden gehouden over ieder te nemen besluit van de raad, met uitzondering van besluiten:
a.over individuele kwesties, zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, kwijtscheldingen, schenkingen;
b.inhoudende een algemeen verbindend voorschrift dan wel de intrekking daarvan, dat uitsluitend betrekking heeft op de rechtspositie van ambtsdragers of gewezen ambtsdragers als zodanig dan wel hun nagelaten betrekkingen of hun rechthebbenden;
c.inhoudende een algemeen verbindend voorschrift dan wel de intrekking daarvan, dat uitsluitend betrekking heeft op de gemeentelijke belastingen, bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet;
d.over de vaststelling van de gemeentelijke begroting en de rekening;
e.over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen;
f.over het voor kennisgeving aannemen van notities en rapporten;
g.besluiten die naar het oordeel van de raad hun grondslag vinden in een eerder genomen beslissing waarover een referendum is gehouden of kon worden gehouden;
h.inhoudende de vaststelling, wijziging of intrekking van een bestemmingsplan als bedoeld in hoofdstuk 3 van de Wet Ruimtelijke Ordening;
i.grenscorrectie, als bedoeld in artikel 3, tweede lid, onder a, van de wet Algemene regels herindeling;
j.besluiten ter uitvoering van een besluit van het rijk of de provincie waarbij de raad geen beleidsvrijheid heeft;
k.besluiten waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld vanwege de daarmee gemoeide spoedeisende gemeentelijke belangen;
l.waarvan de raad van mening is dat er andere dan bovengenoemde dringende redenen zijn om geen referendum te houden;
Artikel 3. Referendumcommissie
1.De raad stelt een onafhankelijke referendumcommissie in en benoemt haar leden.
2.De referendumcommissie bestaat uit vijf leden en kiest uit haar midden een voorzitter.
3.Voor de besluitvorming is een quorum vereist van drie leden. Bij het staken van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.
4.De commissie wordt ondersteund door de griffier of een door de griffier aan te wijzen medewerker van de griffie.
5.De voorzitter en de leden van de commissie kunnen geen deel uitmaken van of werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan van de gemeente Landsmeer.
6.De leden zijn benoemd voor de huidige raadsperiode van vier jaar. Aftredende leden kunnen worden herbenoemd.
7.De leden kunnen te allen tijde ontslag nemen. Zij die aftreden of ontslag hebben genomen blijven hun functie waarnemen totdat in hun opvolging is voorzien.
Artikel 4. Taken referendumcommissie
1.De commissie heeft tot taak:
a.de raad te adviseren over de toepassing van artikel 2;
b.de raad een voorstel te doen voor de vraagstelling van een referendum;
c.toezicht te houden op de uitvoering van de verordening en de organisatie van het referendum;
d.toezicht te houden op de objectiviteit van de door de gemeente te verstrekken voorlichting;
e.de raad te adviseren over de evaluatie van gehouden referenda en van voorstellen en verzoeken die niet tot een referendum hebben geleid.
2.De commissie adviseert de raad voorts gevraagd en ongevraagd over aanpassingen van deze verordening, over de bij referenda en referendumverzoeken te volgen procedure en over alle overige zaken die een referendum betreffen.
3.De adviezen van de commissie zijn openbaar.
Artikel 5 Initiatief van de Raad
1.De raad kan besluiten tot het houden van een raadplegend referendum.
2.Het bepaalde in artikel 8 en verder is overeenkomstig van toepassing.
Initiatief van kiesgerechtigden
Artikel 6 Inleidend verzoek
1.Kiesgerechtigden kunnen schriftelijk aangeven dat zij een initiatief willen nemen tot een referendum over een voorgenomen concept raadsbesluit.
2.Deze kennisgeving moet ten minste 1 week vóór de raadsvergadering, waarvoor het besluit is geagendeerd, bij de griffier worden ingediend. De kennisgeving moet worden ondersteund door ten minste **50** kiesgerechtigden.
3.In de kennisgeving wordt aangegeven om welk raadsbesluit het gaat. De kennisgeving gaat vergezeld van een handtekening van elke kiesgerechtigde die het initiatief ondersteunt, met een opgave van diens naam, adres, geboortedatum en woonplaats.
4.De in het derde lid bedoelde opgave wordt geplaatst op het daartoe door de gemeente Landsmeer beschikbaar gesteld formulier.

5.Indien een kennisgeving is gedaan volgens de hiervoor gestelde eisen, beslist de raad in dezelfde vergadering waarvoor het besluit van de raad is geagendeerd of over dit besluit, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2, een referendum kan worden gehouden. De raad kan zijn beslissing voor ten hoogste 8 weken verdagen.
6.De stemming over het concept raadsbesluit, zoals dat luidt na verwerking van de aanvaarde amendementen, wordt aangehouden tot de eerstvolgende vergadering, na de dag waarop het referendum wordt gehouden, tenzij eerder negatief over de ontvankelijkheid van het referendumverzoek wordt beslist.
7.In afwijking van het bepaalde in dit artikel is het een raadslid en/of fractievertegenwoordiger verboden handelingen te verrichten met betrekking tot of op andere wijze betrokken te zijn bij een inleidend verzoek.
Artikel 7 Definitief verzoek
1.Binnen 6 weken na de dag waarop de raad heeft bekend gemaakt dat op grond van de kennisgeving is besloten dat over een besluit een referendum kan worden gehouden, kan door kiesgerechtigden een definitief verzoek tot het houden van een referendum worden ingediend.
2.Dit verzoek moet worden ondersteund door tenminste **350** kiesgerechtigden.
3.Voor de vaststelling van het in het tweede lid bedoelde aantal, worden de kiesgerechtigden die de kennisgeving hebben ondersteund, meegerekend.
4.In het verzoek wordt aangegeven om welk raadsbesluit het gaat. Het verzoek gaat vergezeld van een handtekening van elke kiesgerechtigde die het verzoek ondersteund, met een opgave van diens naam, adres, geboortedatum en woonplaats.
5.De in het vierde lid bedoelde opgave wordt geplaatst op de daartoe door de gemeente Landsmeer beschikbaar gesteld formulier.
6.Indien het verzoek voldoet aan de hiervoor gestelde eisen, neemt de raad uiterlijk binnen 8 weken na de dag van ontvangst van het definitieve verzoek een besluit over het houden van een referendum.
7.In afwijking van het bepaalde in dit artikel is het een raadslid en/of fractievertegenwoordiger verboden handelingen te verrichten met betrekking tot of op andere wijze betrokken te zijn bij een inleidend verzoek.
Artikel 8 Datum
1.De raad stelt op advies van het college de dag vast waarop het referendum wordt gehouden, met dien verstande dat het referendum niet eerder plaatsvindt dan 3 maanden na de dag waarop het verzoek is ingewilligd of nadat de raad besloten heeft tot het houden van een referendum op basis van artikel 5.
2.Er kunnen meer referenda of verkiezingen op dezelfde dag worden gehouden.
Artikel 9 Vraagstelling
1.De raad stelt, gehoord het advies van de referendumcommissie, de vraagstelling en de mogelijke antwoorden van het referendum vast.
2.De vraagstelling wordt weergegeven op de referendumkaart.
Artikel 10 Budget
De raad stelt, nadat is besloten tot het houden van een referendum, een budget beschikbaar voor voorlichting en organisatie.
Artikel 11 Uitvoering
Het college is belast met de uitvoering van het raadsbesluit tot het houden van een referendum.
Artikel 12 De stemming
1.De bepalingen van de Kieswet en het Kiesbesluit voor wat betreft de raadsverkiezingen zijn voor zover nodig van overeenkomstige toepassing.
2.De raad kan van de in lid 1 bedoelde bepalingen afwijken indien het van belang is om per stemdistrict de zienswijze van de kiesgerechtigden te kunnen bepalen. Alsdan zal de raad bepalen dat slechts in het eigen stemdistrict kan worden gestemd en dat volmachten slechts kunnen worden verleend aan kiezers van het eigen stemdistrict.
Artikel 13 Geldigheid van de uitslag
1.Het referendum wordt als geldig beschouwd, indien ten minste 50% van het aantal kiesgerechtigden een stem heeft uitgebracht.
2.De uitslag van het referendum wordt berekend op basis van de gewone meerderheid van het totaal aantal uitgebrachte stemmen.
Artikel 14 De beslissing van de raad
In de eerstvolgende vergadering van de raad na de dag waarop het referendum wordt gehouden, vindt besluitvorming plaats over de vraagstelling als bedoeld in artikel 9 welke aan het referendum is onderworpen.
Artikel 15 Strafbepalingen
Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie wordt gestraft degene die:
a.stembiljetten, volmachtbewijzen of referendumkaarten namaakt of vervalst met het oogmerk deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
b.stembiljetten, volmachtbewijzen of referendumkaarten die hij zelf heeft nagemaakt of vervalst of waarvan de valsheid of vervalsing hem, toen hij deze ontving, bekend was, opzettelijk als
echt en onvervalst gebruikt of door anderen doet gebruiken, dan wel deze met het oogmerk om deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, in voorraad heeft;
c.stembiljetten, volmachtbewijzen of referendumkaarten voorhanden heeft met het oogmerk deze wederrechtelijk te gebruiken of door anderen te doen gebruiken;
d.als gemachtigde stemt voor een persoon, wetende dat deze is overleden;
e.stelselmatig personen aanspreekt of anderszins persoonlijk benadert ten einde hen te bewegen het formulier op hun referendumkaart, bestemd voor het stemmen bij volmacht, te ondertekenen en deze kaart af te geven.
Artikel 16 Inwerkingtreding
1.Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na de datum van haar bekendmaking.
2.De Referendumverordening Landsmeer 2009 vastgesteld bij besluit van 27 oktober 2009 wordt gelijktijdig ingetrokken.
Artikel 17 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als 'Referendumverordening Landsmeer 2014'.
Artikel 18 Evaluatiebepaling
Deze verordening wordt in het tweede kwartaal van 2018 geëvalueerd.
Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 10 december 2015.

De raad van de gemeente Landsmeer

De griffier De voorzitter

Toelichting Referendumverordening Landsmeer 2014

Een referendum verordening waarbij de mogelijkheid wordt gegeven een referendum te organiseren over een concept raadsbesluit is bij uitstek een instrument van de raad. In de praktijk wordt dan ook regelmatig een referendumverordening middels het initiatief recht op de agenda van de raad geplaatst. In de verordening worden diverse taken niet gedelegeerd aan het college maar aan de raad gelaten. De organisatie en uitvoering van het referendum zelf, nadat duidelijk is dat dit er komt, ligt uiteraard wel bij het college.
Dat het initiatief voor het vaststellen van de referendumverordening bij de raad kan liggen neemt niet weg dat het gewenst kan zijn advies te vragen aan het college. Deze zal immers de organisatie en uit-

voering ter hand moeten nemen. Om die reden heeft het college het initiatief genomen een Referendumverordening voor te bereiden en ter vaststelling aan te bieden.

Artikel 1. Begripsbepalingen
a.b.c. Deze artikelen behoeven geen toelichting.
d.wat betreft de kiesgerechtigden is aangesloten bij degenen die gerechtigd zijn deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Dit is geregeld in artikel B3 en artikel J1 van de Kieswet. Een referendum is alleen mogelijk binnen het grondgebied van de eigen gemeente.

Artikel 2. Referendabele besluiten
Alleen 'te nemen besluiten' van de raad kunnen onderwerp van een referendum zijn. De besluiten te nemen door het college of door de burgemeester zijn niet referendabel op grond van deze verordening. Deze bestuursorganen kunnen, indien gewenst, zelf een referendumregeling opstellen.
Een aantal onderwerpen, waarover de raad een besluit kan nemen, lenen zich minder goed voor een referendum. In deze verordening is een lijst met uitzonderingen opgenomen, gebaseerd op de ervaringen van onder meer de 'Tijdelijke referendumwet' en autonome gemeentelijke referendumverordeningen. Enerzijds dient voorkomen te worden dat de verordening een leeg instrument wordt waarbij het praktisch onmogelijk wordt een referendum te organiseren. Anderzijds is het voor de burger belangrijk dat duidelijk is over welke besluiten **geen** referendum kan worden gehouden. De genoemde punten spreken voor zich.

Artikel 3. Referendumcommissie
In het geval er een referendum wordt gehouden is het raadzaam dat er een referendum-commissie is ingesteld. Het onderwerp wat ten grondslag ligt aan het referendum initiatief is doorgaans politiek gevoelig. Burgers zijn van mening dat de raad gecorrigeerd dient te worden. Maar het is wel de gemeente die het referendum en de voorlichting organiseert.
Een 'pettenprobleem' komt in de praktijk bij referenda vaak voor. Een onafhankelijke referendumcommissie kan dan de neutrale derde partij zijn die toeziet op de organisatie en uitvoering van het referendum. Derhalve is het lidmaatschap van de commissie onverenigbaar met het lidmaatschap van de raad, van het college of met een dienstverband bij de gemeente. Evenmin kan een persoon lid van de referendumcommissie zijn, die een contractuele relatie heeft met de gemeente.
In het model is gekozen voor een permanente commissie met vijf leden. Het kan zijn dat de leden van de commissie lange tijd niet bijeenkomen. Als er geen referendum initiatief is, zal er doorgaans geen reden zijn om te vergaderen. Er is gekozen voor een, qua aantal, ruime commissie en niet voor een commissie van bijvoorbeeld drie personen plus plaatsvervangers. Door meer leden te benoemen dan nodig voor het quorum wordt een oplossing gegeven in het geval één van de leden afwezig is of zich wil onthouden van deelname in verband met mogelijke belangenverstrengeling.
Er is niet expliciet geregeld dat leden (bijv. in geval van niet functioneren) ontslagen kunnen worden. In het algemeen geldt dat diegene die benoemt ook kan ontslaan.

Artikel 4. Taken referendumcommissie
Deze commissie heeft diverse adviserende taken gekregen. Daarnaast wordt de onaf-hankelijke positie ondersteund door de mogelijkheid gevraagd en ongevraagd advies te geven. De commissie adviseert, bij een inleidend verzoek en over de toelaatbaarheid van het onderwerp. Dit hangt samen met de in artikel 2 opgenomen onderwerpen waarover geen referendum gehouden kan worden. Verder doet zij een voorstel voor de vraagstelling van het referendum. De vraag moet eenduidig zijn en begrijpelijk voor de burgers. Wat betreft het toezicht op de objectiviteit van de door de gemeente verstrekte voorlichting kan gedacht worden aan een bijv. een folder waarin argumenten pro en contra worden genoemd. De bevoegdheid van de commissie strekt zich niet uit tot de door de burgers gevoerde campagne. De vrijheid van meningsuiting staat daarin voorop.
De commissie heeft ook een rol bij de evaluatie van gehouden referenda en bij de evaluatie van referendumverzoeken welke niet tot een referendum hebben geleid. Deze taak is een logisch gevolg van de toezichthoudende taak bij het hele referendumproces.

Artikel 5. Initiatief van de Raad
Dit artikel behoeft geen toelichting
Initiatief kiesgerechtigden (artikel 6 en 7)
De raad heeft overwogen dat het in strijd is met ongeschreven regels indien raadsleden en fractievertegenwoordigers betrokken zijn bij een inleidend of definitief verzoek tot een raadgevend referendum (Zie hiervoor het 'Evaluatierapport referendumverzoek Landsmeer' van de Referendumcommissie van 24 september 2015).
Hiervoor is aan artikel 6 en artikel 7 een zevende lid toegevoegd. De raad heeft behoefte aan codificering van de ongeschreven regel, dat het ongepast is als een raadslid of fractie-vertegenwoordiger betrokken is bij een inleidend of definitief verzoek voor een raadgevend referendum. Een raadgevend referendum is bij uitstek een instrument voor de inwoners van de gemeente. Voor raadsleden en fractievertegenwoordigers staat het instrument 'raadplegend referendum' ter beschikking. Het past niet, als een

raadslid of fractievertegenwoordiger er niet in is geslaagd een referendum te organiseren via besluitvorming in de raad, betrokken te zijn bij de totstandkoming van een raadgevend referendum. Daar de politiek zeker zijn rol moet kunnen spelen in de campagne fase, namelijk nadat de raad het besluit heeft genomen zoals bedoeld in artikel 7 lid 6, is het verbod beperkt tot de fasen van inleidend en definitief verzoek.

Artikel 6. Inleidend verzoek

Kiesgerechtigden nemen het initiatief tot een referendum. Hiertoe kunnen zij een kennisgeving indienen tot het houden van een referendum. Een referendum biedt de burgers de mogelijkheid aan de noodrem te trekken als hun politieke vertegenwoordigers een besluit dreigen te nemen dat in hun ogen verkeerd is. Het is logisch dat burgers dan ook zelf kunnen beslissen wanneer dit noodzakelijk is. In dit model is gekozen voor een eenvoudige procedure.
Het inleidend verzoek wordt tenminste **1 week** voor de raadsvergadering ingediend bij de griffier en wordt later mogelijk gevolgd een definitief verzoek.
Door de duale verhoudingen wordt het verzoek formeel ingediend bij de griffier. Praktisch gezien zal het ambtelijk apparaat het formulier als bedoeld in lid 4 beschikbaar stellen. Het doel van het inleidend verzoek is tweeledig. De raad moet op korte termijn beslissen of een onderwerp referendabel is en niet valt onder de uitzonderingen genoemd in artikel 2. De referendumcommissie adviseert hierbij. Bij een korter termijn van indiening is het vrijwel onmogelijk de commissie bijeen te roepen om een advies te vormen.
Daarnaast moet aangetoond worden dat een onderwerp niet alleen maar leeft bij enkele inwoners maar op enig draagvlak in de gemeente kan steunen. Hiertoe worden een aantal handtekeningen overlegd. Op korte termijn is het voor de initiatiefnemers dan duidelijk of het zin heeft om handtekeningen te verzamelen ter ondersteuning van het definitieve verzoek.
<u>Ondersteuningsverklaringen</u>
Bij het verzamelen van de handtekeningen kan worden gekozen voor een 'haalsysteem' of een 'brengsysteem'. In het eerste geval wordt het ophalen van de vereiste handtekeningen aan de initiatiefnemers overgelaten. In het tweede geval dienen kiesgerechtigden hun handtekening te plaatsen op de daarvoor aangewezen plaatsen, zoals de receptiebalie in het gemeentehuis. Uit de evaluatie van de Tijdelijke referendum wet (Trw) blijkt dat een groot nadeel van het haalsysteem is, dat de controle op handtekeningen een tijdrovend karwei is en door onvolledig ingevulde lijsten veel handtekeningen ongeldig moeten worden verklaard.
In dit model is gekozen voor het ‘brengsysteem’ op het gemeentehuis zodat direct de identiteit en kiesgerechtigdheid van de ondertekenaar gecontroleerd wordt aan de hand van de basisregistratie personen (BRP). Om de controle op de kiesgerechtigheid zo eenvoudig mogelijk te maken is een identificatieplicht opgenomen. Dit is voor een burger niet extra belastend: gezien de Wet op de identificatieplicht heeft een burger dit bij zich.
Bij het controleren van de handtekeningen wordt beoordeeld of diegenen die de ondersteuningsverklaring indient op dat moment kiesgerechtigd zou zijn voor de raadsverkiezingen van Landsmeer. Immers bij het zetten van de handtekening is nog niet bekend of en zo ja wanneer het referendum gehouden wordt en kan dus niet gewerkt worden met een apart bestand van kiesgerechtigden voor het referendum.
De handtekeningen moeten worden geplaatst op van gemeentewege verstrekte formulier H4. Op basis van artikel 4:4 Awb (aanvraagformulier beschikkingen) heeft de gemeente de bevoegdheid om een formulier voor het aanvragen en het verstrekken van gegevens vast te stellen. Het inleidend verzoek is te beschouwen als een aanvraag in de zin van de Awb.
Wat betreft de procedure van het inleidend verzoek moet allereerst een termijn worden vastgesteld waarbinnen de handtekeningen moeten worden ingeleverd. Hier is gekozen voor een korte termijn van 1 week voor de raadsvergadering. De achterliggende gedachte is dat op deze manier in de raadsvergadering zelf besloten kan worden of er voldoende geldige handtekeningen zijn verzameld, waarna de procedure vervolgt conform artikel 6 lid 5.
<u>Drempel inleidend verzoek</u>
Bij de hoogte van de drempel die wordt gesteld ten aanzien van het verzoek om een referendum, kan worden aangesloten bij de voorstellen van de commissie Biesheuvel over een correctief referendum op decentraal niveau.
De commissie ging uit van 50% van de kiesdeler van de laatst gehouden verkiezing van de raad. De commissie achtte de hoogte van deze drempel niet te hoog om een verzoek tot referendum onmogelijk te maken, maar wel hoog genoeg om te voorkomen dat een referendum wordt aangevraagd dat te weinig draagvlak vindt onder de bevolking.
In de Trw werd gekozen voor een systeem waarbij de gemeentegrootte (aantal inwoners) bepalend is. Schematisch weergegeven ziet dat er zo uit:

Aantal inwoners in de gemeente	Inleidend verzoek	Definitief verzoek
Minder dan 20.001	1% mits min. 50, max. 125	10% mits min.200, max. 1250
20.001 – 40.000	0,7% - mits max. 200	7% - mits max. 2250
40.001 – 100.000	0,5% - mits max. 300	6% - mits max. 5000

Meer dan 100.001	0,033%	5%

Op basis van deze gegevens zou een inleidend verzoek ondersteund moeten worden door circa 84 kiesgerechtigden en een definitief verzoek door 840 kiesgerechtigden. In de Referendumverordening 2009 stond respectievelijk 50 en 350 vermeld. In de Referendum-verordening 2014 is ervoor gekozen in dit aantal te middelen en het aantal ondersteunings-verklaring te stellen op respectievelijk 65 en 650 kiesgerechtigden.

Beslissing inleidend verzoek

Allereerst dient de raad, na advies van de referendumcommissie, vast te stellen of het inleidende verzoek een besluit betreft waarover op grond van deze verordening een referendum niet is uitgezonderd. Vervolgens wordt beslist of het inleidend verzoek is gedaan door het vereiste aantal kiesgerechtigden. De voorgeschreven eisen dient om de kiesgerechtigdheid te bepalen. Door de identificatie verplichting zal het aantal afgekeurde ondersteuningsverklaringen gering zijn.

Het besluit van de raad op het inleidend verzoek is een besluit in de zin van de Awb. Hiertegen staat bezwaar en beroep open.

Artikel 7. Definitief verzoek

Als de raad van mening is dat het onderwerp referendabel is, zijn de initiatiefnemers weer aan bod. Zij moeten een verzoek doen tot het houden van een referendum en voldoende ondersteunende handtekeningen verzamelen. De procedure is in grote lijnen gelijk aan die bij het inleidende verzoek. De raad controleert of er voldoende (geldige) handtekeningen zijn verzameld. De toelaatbaarheid van het onderwerp is al eerder in de procedure, bij het inleidend verzoek, getoetst. Een voldoende aantal handtekeningen zal dan ook een positief besluit tot het houden van het referendum tot gevolg hebben.

Artikel 8. Datum

Het vaststellen van de datum waarop het referendum zal worden gehouden is voorbehouden aan de raad. Van belang is dat er voldoende tijd is om het referendum te organiseren (stemlokalen huren, bemensing stembureaus, drukwerk etc.) en dat er enige ruimte is om vakantie perioden (juli/augustus, december/januari) te overbruggen omdat deze niet geschikt zijn voor het houden van een referendum. Het ligt voor de hand dat het advies van het college op dergelijke zaken ziet. De datum kan vallen op een dag waarop tevens andere verkiezingen worden gehouden, maar dat hoeft niet het geval te zijn. Het combineren van verkiezingen is praktisch omdat de kiesgerechtigden niet twee maal naar de stembus hoeven te komen. Ook zorgt een combinatie doorgaans voor een hogere opkomst en voor een reductie in de kosten van een referendum. Uiteraard kunnen er ook meerdere referenda op dezelfde dag plaatsvinden.

Artikel 9. Vraagstelling

De raad beslist of en wanneer een referendum wordt gehouden en stelt ook de vraagstelling vast. Het meest voor de hand ligt een vraagstelling welke gekoppeld is met het voorgenomen besluit. Aan de kiezer wordt dan de vraag voorgelegd of zij vóór of tegen het concept raadsbesluit, waarover het referendum wordt gehouden, zijn. De vraagstelling moet wel voldoende duidelijk zijn, de referendumcommissie heeft tot taak hierover adviseren. Het is mogelijk om de vraagsteling tevens op te nemen op de stempas/oproepkaart.

Artikel 10. Budget

Er kan jaarlijks een vast bedrag op de begroting worden gereserveerd voor het organiseren van referenda of er kan per referendum een budget worden vastgesteld. Hier is gekozen voor het laatste. Naast een bedrag voor de organisatie van het referendum zelf, zal de voorlichting geld kosten. Dit betreft de voorlichting door de gemeente zelf (uitleg over het concept-raadsbesluit).

Artikel 11. Uitvoering

Het feit dat het college is belast met de uitvoering, volgt uit de Gemeentewet (artikel 160, eerste lid onder b).

Artikel 12. Stemming

Het ligt voor de hand om voor de procedures rond de stemming aan te sluiten bij de gang van zaken bij de raadsverkiezingen en dit niet allemaal opnieuw per verordening te regelen. Vandaar dat de Kieswet en het Kiesbesluit van overeenkomstige toepassing zijn. Dit omvat het hele proces van de termijn waarop bij de kiesgerechtigden de oproepkaart/stempas voor het referendum bezorgd dient te zijn als de werkwijze in het stembureau en de vaststelling en bekendmaking van de uitslag.

Artikel 13. Geldigheid van de uitslag

Wanneer 50% procent van de kiesgerechtigden zijn stem heeft uitgebracht, wordt de uitslag van het referendum geacht geldig te zijn. Het percentage kan lager zijn dan het gemiddelde opkomstpercentage bij de raadsverkiezingen, maar moet hoog genoeg zijn om een drempel op te werpen. Op deze wijze

komen alleen onderwerpen aan bod die door een redelijk deel van de bevolking als van belang worden beschouwd, zonder dat het praktisch onmogelijk zal worden een geldige uitslag te krijgen.
In de Trw werd uitgegaan van een gekwalificeerde meerderheid:
een besluit is verworpen als de meerderheid van de opgekomen kiezers het besluit verwerpt en het aantal tegenstemmen tenminste 30% van de kiesgerechtigden bedraagt.
In deze referendumverordening is gekozen voor de ‘gewone meerderheid’.

Artikel 14. De beslissing van de raad
Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 15 Strafbepalingen
Op grond van artikel 154 van de Gemeentewet kan de raad op overtreding van een verordening straf stellen. Voor het bepalen van wat strafbaar is, is aangesloten bij de Kieswet, hoofdstuk Z.

Artikel 16. Inwerkingtreding
Dit artikel spreek voor zich.

Artikel 17. Citeertitel
Dit artikel spreekt voor zich.

Artikel 18. Evaluatiebepaling
Dit artikel spreekt voor zich.